

אור האמונה

פרשת בשלח - טו בשבט
 שבת קודש * טו' שבט, תשע"ג
 גיליון מס. 353

✦ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ✦

לרפואה שלמה
 שלמה בנימין בן שרה פרוין, אמה בת מרסל
 שלום בן ליבא
 לזיווג הגון וחזרה בתשובה
 הילה בת פלורנס
 לעילוי נשמת
 שלמה שלומי בן אילנה נאוה, יא' חשון תש"ע
 שמעון בן אברהם ושולמית, טז' חשון תשע"א
 בנייה בן זכריה (יחיאל) ומרים, כו' אדר תשע"ב
 סימא בת רפאל שלום שאול, כח' כסלו
 משה מוסא בן חיים וסעדה, יג' שבט
ת.נ.צ.ב.ה

”וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעַה אֶת הָעָם” (יג, יז)

אמר לו הקב"ה לפרעה, אני כתבתי בתורה "שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" (דברים כז, ז, המוצא קן ציפור בדרך...) ואתה לא כן עשית אלא שילחת את האבות והבנים השלכת ליאור. אף אני משלח אותך לים ומאבד אותך, שנאמר "וינער פרעה וחילו בים סוף (תהילים קלו, טו) ואילו את בתך אקח ואורישי לה גן עדן. (מדרש רבה)

מורנו הרב: "הדרך היחידה לזכות לקיום התורה באמת זה רק על ידי יגיעות גדולות ומניעות עצומות. יגעת ומצאת תאמין. מצאת ולא יגעת אל תאמין. צריך להיות כמו רבי עקיבא שהלך לשייבה י"ב שנה וכשחזר שמע את אשתו אומרת: מצדי אני מסכימה שישאר עוד שנים עשרה שנה בשייבה, ור' עקיבא מיד חזר לשייבה, בכלל לא נכנס הביתה. אם אדם אין לו המסירות נפש הזאת, הוא לעולם לא יכול להגיע ללימוד התורה. בעסקים, היצר הרע דווקא עוזר לבן אדם, הוא נותן לו עצות ורעיונות איך להגדיל את הנכסים, להיות שקוע יותר ויותר בתאוות ממון. אבל בלימוד תורה הוא עושה לו בדיוק הפוך: עכשיו אתה עייף, לא ישנת, לא אכלת, על ידי זה יש לו בחירה. אחרת לא היה שום שכל. כשיהודי עושה מסירות נפש, הוא זוכה לשמחה, הוא נותן, הוא לא רק מקבל. אדם בעצבות כי הוא בבחינת מקבל, לא עושה שום יגיעה בעבודתו יתברך. כשאדם עושה מסירות נפש כדי לעשות נחת רוח לה', הוא לא מקבל מתנת חינוך, הוא נותן, הוא משקיע, אז יש לו שמחה".

ה' אוהב את המסירות נפש שלנו. הוא מחזיר לנו פי כמה. כשיהודי עושה קצת יותר ממה שנדמה לו שהוא יכול, כשהוא מתגבר בכל הכוח על מה שנראה לו כמעט בלתי אפשרי, הוא זוכה לאור גדול.

העיקר שתתחיל. גם אם נדמה לך שלא תוכל להמשיך. תתחיל וה' ימשיך. "שונה ישראל עד ה' אלוקיך. משל לבן מלך שהיה רחוק מאביו מהלך מאה יום, אמרו לו אוהביו חזרו אצל אביו, אמר להם איני יכול, שלח אביו ואמר לו, הֲלֹךְ מה שאתה יכול לפי כוחך ואני בא אצלך בשאר הדרך. כך אמר להם הקב"ה, שובו אלי ואשובה אליכם". (פסיקתא רבתי מד)

כמה שאדם יותר דבוק בה', אז הוא עושה מה שצריך לעשות בעולם הזה כלאחר יד. לא שהוא מזלזל, יש לו חובות פה בעולם והוא צריך שהכל יהיה מושלם. יש לו כל מיני חובות, אבל הכל עושה תוך כשהוא דבוק בתכלית. חושב על ה'. כוסף ומתגעע לדברים האמיתיים. רוב הזמן זה הפוך אצלנו. נמצאים בעולם הזה, צריך זה וצריך זה, נכון יש הקב"ה בעולם ומאמינים בו אך העיקר אצלנו זה עולם הזה. אדם לא צריך להתבלבל ממה שעובר עליו. זה חייב לעבור. אבל הוא צריך לדעת שהמבחן האמיתי זה כמה הוא בורח לה', כמה הוא זוכר את ה'. זה בעצם ההבדל ביננו לבין הצדיקים, שהם לא מסיחים דעת מהקב"ה, לא רוצים שום דבר אחר אלא את הקב"ה.

”וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּעֲשֶׂה אֵלַי דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל”

וַיִּסְעוּ (יד, טו)

וכי למי יצעק יהודי שהוא במצוקה אם לא לה' אלוקיו? ומדוע אמר לו הקב"ה למשה מה תצעק אלי? אלא שיש רגעים בחיים ששם צריך מסירות נפש. דבר אל בני ישראל ויסעו. שיתחזקו באמונה ויקפצו לים לפני שהוא נבקע ובזכות הבטחון הזה, אני אעשה להם נס (אור החיים הקדוש).

מסירות נפש, המדריגה הגדולה ביותר ביהדות. כשיהודי הולך עם מסירות נפש, הוא ממתיק דינים, הוא רואה ניסים, הוא זוכה שהתפילות שלו מתקבלות. איך מתחיל יהודי את היום שלו? עם סיפור העקידה, תמצית מסירות הנפש היהודית שאין לה גבולות, שמבטאת נכונות למסור את כל היקר והאהוב שיש ליהודי למען האמונה שלו. יהודי מוכן למות על קידוש השם, רק לא לאבד את היהדות שלו.

היסוד של החסידות זה בעצם לשכוח מעצמנו, לשכוח מהרצונות שלנו, לבדוק כל הזמן אם הרצונות שלנו מתאימים לרצון האלוקי, למה שה' רוצה. כל החיים של היהודי צריכים להיות געגוע אחד מתמשך: לדעת את ה', להכיר את ה'. יהודי צריך לחפש את הקירבה אל ה' כל רגע מחדש. להרים את הראש למעלה. ללכת עם צעקה פנימית. לדבר עם ה' בכל זמן ובכל מקום. לבקש את האלוקים בכל עת, בכל שעה. לכן רבינו שולח אותנו אל היערות. שם אפשר להקשיב טוב יותר לקול של הנשמה. שם מבינים שהשמחה האמיתית שלנו לא תלויה בגורמים חיצוניים כמו כבוד וממון ותענוגות עולם הזה. השמחה האמיתית שלנו נמצאת בתוך הלב. היא שמחה בה'.

צריך כל הזמן ללכת. כל הזמן לחפש. העיקר לא להיות קריר. להתלהב. לא לוותר על שום נקודה ביהדות. צריך גם קדושה, גם תורה, גם אהבת ישראל. הכל צריך. אי אפשר לקחת נקודה אחת ולהזניח את השאר, לחשוב שהשאר יבוא כבר מאליו. ואם לא מרגישים, עושים גם בלי להרגיש. אם נעשה מסירות נפש, בסוף גם נרגיש. ברגע אחד הכל יכול להשתנות. ברגע אחד מקבלים כאלה רצונות וכאלה כוחות שלא היינו מאמינים שזה יקרה לנו.

להמשיך להתפלל, לבקש, להתעקש, לא לוותר על שום דבר שבקדושה גם אם זה נראה כל כך רחוק מאתנו ברגע זה. להאמין שגם אנחנו יכולים לזכות. ואם קשה לנו להאמין, על זה בדיוק לדבר עם ה'. שיתן לנו אמונה בעצמנו. שלא נתייאש. שלא נוותר על הרצון להיות צדיקים. שנאמין שגם לנו זה יכול לקרות.

כל דבר שאנחנו עושים, צריך להיות עם מסירות נפש. צריך להיות עם כל הלב. אתה מכניס אורחים, תעשה מסירות נפש לכבודם.

בביתו של רבי איסר זלמן מלצר שהו כמה מתלמידיו. אחד מהתלמידים שהביט בחלון וראה מישהו הדומה מאוד לרב מבריסק, אמר לרבי איסר זלמן: "רבינו, הרב מבריסק עולה עתה לביתו!" מיד נחפז ר' איסר זלמן ולבש לכבוד האורח את המעיל של שבת שלו, ויצא במרוצה למדרגות כדי לקבל את הרב מבריסק. לאחר רגעים ספורים התגלתה שנפלה כאן טעות, האיש היה אדם פשוט שבמראהו החיצוני דמה לרב מבריסק... אולם התלהבותו של רבי איסר זלמן לא פגה. הוא המשיך להתנהג לאורח כאילו הוא הרב מבריסק. הכניסו לביתו בכבוד רב, הושיבו בראש השולחן ושאל ממנו ברגשי הכנעה וכבוד: "במה אוכל לכבד את האורח החשוב? אולי יטול ידיו לסעודה? ואם לאו באיזה שתיה נכבדו?". האורח נדהם והתנצל: "חלילה לו לרבינו לטרוח בשבילי, מטרת ביקורי היא לבקש המלצה מאת מעלת כבוד תורתו, מאחר שעומד אני לנסוע בקרוב לחו"ל כדי להשיג כספים להשיא את בתי". תיפק ומיד, בכל יראת הכבוד, נטל רבי איסר זלמן גליון ניר ועט, וערך מכתב חם ונלהב למען האיש, כאשר עזב היהודי את הבית עמד רבי איסר זלמן ללוותו וירד עימו את כל מדרגות ביתו עד לרחוב. כשחזר שאלו בני ביתו ותלמידיו בתמיחה: "כל כך, למה?" והשיב להם רבי איסר זלמן: "באמת מצות הכנסת אורחים היא מצוה גדולה. מצות כיבוד אדם מישראל יקרה וחשובה עד מאוד, עד שמן הצדק היה להתנהג עם כל אדם מישראל - יהיה מי שיהיה - כמו עם ת"ח מופלג. כדרך שכיבד אברהם אבינו את אורחיו המלאכים בעת שחשבו לערביים. האם עלי להפסיד את המעשה הטוב והראוי אך ורק משום שהאורח הינו יהודי פשוט? זאת ועוד, מי יאמר שהוא אכן אדם פשוט, האם יודעים אנו להעריך כדבעי אדם מישראל?"

אתה עובד על שמירת עיניים, לפחות תרצה שזה יהיה מושלם, כמו גדולי הצדיקים. החוזה מלובלין זצוק"ל, סגר את עיניו למשך שבע שנים רצופות שבהם לא ראה שום דבר מיותר, שלא לדבר על כך שלא ראה שום ראייה מזיקה, רק פתח את עיניו לראות את אותיות התורה הקדושה. אחרי שבע השנים האלו, הוא זכה לראיה אלוקית, שראה מקצה העולם ועד סופו, כי מאחר ולא ראה שום דבר של חול, רק אותיות קדושות, ממילא המח שלו היה כולו קודש קודשים והתמלא באלוקות.

אתה זוכה לעסוק במלאכת הקודש של קירוב לבבות? תעשה את זה עם כל הלב. תעשה מסירות נפש אמיתית.

היה זה בעת ערב בה התבקש רבי בנימין פינקל להזדרז ולהגיע לחולון כדי למסור הרצאה ב"חוג בית", ולמלא בכך את מקומו של אחד המרצים שהודיע ברגע האחרון שאינו יכול להגיע. עוד אמרו לו באותה שיחה שבעל הבית הבטיח להביא מינימום חמישים איש לאותו חוג בית. הרב פינקל נענה מיד לבקשה, קיבל את הכתובת והזדרז לצאת לחולון. כשהגיע לביתו של בעל הבית והקיש פעמיים ושלוש על דלתו שלא נפתחה, הרכין הוא את אוזנו לעבר הדלת והתפלל על כך מאוד שלא נשמעו שום תכונה או רעש בתוך הבית. לאחר שהציץ שוב בפתק שבידו והבין שהוא ניצב לפני הדלת בכתובת הנכונה, כיון ששמו של בעל הבית מתנוסס עליה, החליט הוא לחזור ולהקיש יותר בחוזקה, בחושבו שמא כולם ממוקמים אי שם בחצר או במרפסת.

לפתע נפתחה הדלת במקצת, ובעל הבית שהיה לבוש בפיג'מה, הציץ כשקורי שינה עדיין נסוכים על פניו. "האם לא היה צריך להיערך כאן חוג בית?" שאל הרב פינקל, "אוי ואבוי!" ענה בעל הבית והיכה על מצחו, "שכחתי מכך לחלוטין ולא הודעתי לאף אחד מחברי!!"

עונת הצער התפוגגה באחת מעל פניו של בעל הבית, כששמע הוא את הרב פינקל אומר לו: "לא נורא! אינך צריך להתנצל! אשמח מאוד אם תרשני ללמוד

אתך, אתה חשוב בעיני כמו כל אותם חמישים אנשים שהיו אמורים להגיע להרצאה!" בינתיים התעורר אף בנו של בעל הבית ושלושתם למדו גמרא בחשק רב ובהנאה גדולה.

"לאחר כמה שנים" מספר הרב פינקל, "הייתי בשכונת 'בית ישראל' בירושלים, ולפתע נישא אלי אדם עטור בזקן ובמגבעת וחליפה ושאלני: "כבוד הרב! אתה מזהה אותי?" התבוננתי בפניו ועניתי: "כן! אתה הוא בעל הבית מחולון!" "אכן כן!" ענה האיש שמולי והוסיף ואמר: "תדע לך כבוד הרב שבאותו ערב בו ביקרת בביתי וישבת ולימדתני גמרא בפנים מאירות, על אף שאיכזבתך ולא הודעתני לחברי, כבשת את ליבי! וביחד עם רעייתי החלטנו לחזור בתשובה ושקדתי ללמוד את תורתנו הקדושה, ומכהן אני כ"ראש כולל לאברכים!" (עלינו לשבת, "אמור")

צריך להשקיע הרבה בזמירות של שבת קודש כי זאת השמחה והחיות שלנו לכל השבוע.

מורנו הרב: "ושבת עד ה' אלוקיך", תשב בבית תשיר שירי שבת,

תראה שכל העולם חוזר בתשובה רק מהשירים של שבת, מהניגונים של שבת יחזרו אנשים בתשובה. אדם יושב בשבת ושר שירי שבת, זה הזמן שהילדים מקבלים את היראת שמים. הם רואים את האבא יושב בנחת, שר ומזמר, נהיה להם כזה טוב על הלב, כזה רוגע, זה כל החיות שלהם, זה כל השמחה שלהם. ע"י זה לא מעניין אותם מה שיש ברחוב, לא מעניין אותם ההבלים שיש ברחוב, מה ילד צריך יותר מזה? הוא צריך לראות אבא מחייך, רגוע, אבא שר, אבא מנגן, יושבים לפחות שעתים בשולחן שבת ושרים, זה החיות של הילד לכל השבוע. תתחיל להיות יהודי פשוט, המינימום של יהודי זה זמירות שבת, בלי זה הוא לא מתחיל להיות יהודי, הילד רואה שהאבא לא שר בשבת, לא לומד איתו, אין לו מה לעשות בבית, בסוף ייצא לתרבות רעה ח"ו. כשמגיע שבת ואדם שר את כל הזמירות הוא מחיה את כולם, כולם מתחיים, כולם שמחים, כולם מאושרים כי הזמירות של שבת נותנות את השמחה והחיות לכל השבוע."

וכמה מסירות נפש צריך כדי לקום באמצע הלילה, ולעשות תיקון חצות!?

מורנו הרב: "תיקון חצות זה דבר שהכי קשה להגיד כי זה באמצע

הלילה, יש כאלה שרוצים ללמוד בזמן הזה, "אם כבר קמתי, אלמד גמרא" מה?! להגיד תמיד אותם פרקים? אותם פסוקים? אותם פרקי תהילים?" אדם חושב שהתפילה של היום זה כמו של אתמול ולכן אין לו חשק, הוא רוצה להגיד דבר חדש! ובאמת קימת חצות זה מה שבונה את היום החדש, זה מה שמחדש את האדם! וכמה שאדם מתחיל את היום שלו מוקדם יותר, בנקודת חצות וממשיך הלאה לתוך הבוקר בתפילה מילה במילה, אות באות, שירים וניגונים, אז ככה הוא בונה את קומת היום החדש ומציל את עם ישראל מכל הגזרות.

אם אדם היה יודע מה זה בית המקדש היה בוכה ומתאבל כל לילה בחצות. אבל כמעט לאף אחד זה לא חסר, כמעט אף אחד לא צריך את בית המקדש, לכל אחד יש עוגה בבית, יש לו אוכל, יש לו שתיה בבית, הוא לא צריך את בית המקדש, ברוך ה' כולם מרגישים טוב עד 120. אבל יש כאלו שחסר להם בית המקדש, כמו שמסופר על ר' נחמן שוסטער שהיה יהודי פשוט ששהה תקופה באומן וראה איך מתפללים בהתלהבות, איך אומרים תיקון חצות בבכיות, וכשחזר התחיל להגיד תיקון חצות ולבכות בכיות על בית המקדש. כולם צחקו עליו כי ראו שהוא לא יודע להגיד את המילים, אומר חצאי מילים, נגשו אליו ואמרו לו: "מה אתה אומר תיקון חצות - תלמד קודם כל א' ב'..." ענה להם

הוא נלחם בארץ, בארציות בגשמייות, בחומריות, הוא לוקח מה שהוא צריך ומגביה למעלה למעלה" (באור פני מלך חיים).

כי האדם עץ השדה. כמו העץ, ששולח את ענפיו לגובה, כך האדם, כוסף כל הזמן למעלה, אל ה'. לעשות רצון ה'. לעשות מסירות נפש לכבוד ה'. כמו בסיפור הבא:

דמעת הבדולח הקטנה

עיניים בהירות גדולות וחכמות היו שתולות בפניו הבערות של הילד שמואל בונים חייקין, המכונה שמעלק'ע. היו לו עיניים סקרניות וחקרניות, שבחנו את בריותיו של בורא-עולם בקרני רנטגן.

שמעלק'ע זה, בן העשר, דיבר מעט, אבל נהג להביט שעות ארוכות בעגלונים, ולהאזין לשיגם ולשיחם ולדלות משם פניני חכמת-חיים. מן העגלונים היה מטה דרכו לכיוון רחוב הסנדלרים ופינת החייטים, עד לאזור שוק הירקנים.

שמואל חייקין היה בנו החמישי (מתוך שבעה) של האברך העילוי המתמיד ר' יחזקאל חייקין שעלה ארצה בתחילת המאה הקודמת מצרפת וקבע מושבו בק"ק ירושלים תיבנה ותכונן במהרה בימינו אמן.

"מה כל כך מסקרן אותך בבעלי המקצוע שאתה עוקב אחריהם שעות ארוכות מידי יום?" שאלו אביו הצדיק. שמעלק'ע היה מהנהן בראשו ולא עונה. ר' יחזקאל לא היה לוחץ על בנו הרגיש והנבון. הוא הסתפק בכך שהילד מצליח בלימודיו בתלמוד תורה, אהוב על רבותיו ואינו נסחף אחרי משובות הנערים. כל עולמו, כאמור, סבב אחרי כמיהה לדעת... לדעת מה? שמואל חיפש את נקודת השמחה בבני אנוש. ליתר דיוק הוא רוצה לדעת מהו אותו שורש פנימי שפולח עולמות ולבבות, המעניק ליהודים הללו שמחת חיים מחד, ואריכות ימים מאידך.

החלבן השכונתי הישיש צדקיהו וייס, המכונה צידקי, משך את תשומת לבו של שמעלק'ע יותר מכל. אבא סיפר לשמעלק'ע שצידקי הוא חלבן השכונה למעלה מחמישים שנה. פעם הוא היה איש גבוה מאד, עם זקן שחור ושרירים, היום צידקי כפוף אוחז בידו האחת מקל ובידו השניה סל עם צנצנות חלב ולבן. הולך לאט. לא ממנה. נכון, אין לו את הקצב שהיה לו פני 40-30 שנה, אבל מרבית הקליינטים דאז שכבר הלכו לעולמם, הורישו לבניהם גם את צידקי החלבן. השכונה אמנם גדלה והתרחבה, ונוספו עוד שני חלבנים. אבל צידקי שמח בחלקו, כפי שהוא שמח בחלקם.

שמעלק'ע היה מתעורר בארבע לפנות בוקר, נוטל ידיו, מברך בזריזות ברכות השחר, וממתין בפינת הרחוב לצידקי. הוא עקב אחריו בחסות החשכה, ושמע את מילמולו. החלבן ידע חצי ש"ס משניות בעל פה, צעד אחרי צעד, תשוש ומוטה, הניח צידקי צנצנת חלב בפתחי הבתים וחפן כמה מטבעות שהמתינו לו על אדן חלן קטן, או מתחת לשיחון סמוך לדלת.

אחרי שלושה שבועות הבחין צידקי החלבן בבלש הקטן. הוא הפנה את ראשו וסימן לזאטוט לגשת אליו.

"אתה רוצה לעזור לי ילד?" שאל החלבן. "בשמחה. זו מצווה לעזור ליהודי..." ענה שמעלק'ע. צידקי סימן לו לקחת שתי צנצנות ולהעלותן לקומה השניה, לבית משפחת כצנלסון. "מתחת לעציץ תמצא שלוש פרוטות, הבא אותן".

שמעלק'ע שש למלאכה כמוצא שלל רב, למרבה התלהבותו ותוך כדי ריצה על גרם המדרגות הוא החליק וקול ניפוץ הצנצנת הרעיד את אשמורת הבוקר השלישית. "לא נורא, חביבי, לא נורא. בפעם הבא עדיף שתלך לאט ובזהירות, וזו סגולה להגיע ליעד בבטחון". חייך צידקי לעברו.

במשך שבועיים נוספים סייע שמעלק'ע לצידקי החלבן במסירות נפש ממש. והנה, ערב שבת פרשת "בלק" הם התיישבו, אחרי עמל ממושך משעה

ר' נחמן "לכם לא חסר בית המקדש, אתם תלמידי חכמים, גאונים, צדיקים אתם לא צריכים להגיד קינות, תיקון חצות, אבל אני סנדלר פשוט, לי חסר את בית המקדש". באותו מעמד נגשו אליו ר' מרדכי סוקולוב ור' שלמה גבריאלי שהיו גאונים עצומים ושאלו אותו "איפה קיבלת את הלב הזה?" אמר להם: "קיבלתי את זה באומן" אמרו לו: "אם ככה גם אנחנו נוסעים לשם", וככה זכו להתקרב לברסלב - ע"י יהודי פשוט שבכה בתיקון חצות.

ר' שמשון מאוסטרופולי ראה בחלום שמקומו בגן עדן יהיה ליד ר' העשל מקראקא, שהיה אז רב בלובלין, וראש ישיבה גדול, והדיין הראשי בקראקא, ולידו הוא יהיה בגן עדן. אבל זה לא קסם לר' שמשון, הוא דאג מאוד, אני אהיה ליד איזה רב? מה יהיה איתי, אולי זה רב שקשור לעולם הזה, עם הרבה כסף, עשיר, עם בית יפה - אם ככה זה עונש, אולי צריך תפילות לבטל את הגזרה הזאת, ולכן הוא החליט לנסוע אליו ולבדוק אותו. ר' שמשון התחפש לעני מרוד ודפק בדלת ושאל: "האם אפשר להיות פה כמה ימים?" מה עשה שם ר' שמשון? מה הוא חיפש שם? מה רצה לבדוק? - הוא רצה לבדוק אם הרב מלובלין בוכה בחצות לילה. יום אחד הוא שמע בכיה מאיזה חדר, התקרב עוד יותר ושמע בכיות נוראות, פתח את הדלת ותפס את הרב מלובלין עם נהר של דמעות יושב על הארץ ובוכה על החורבן, אמר ר' שמשון "ברוך ה' אני כבר יודע שאנוח על משכבי בשלום".

אדם צריך לדעת "רחל מבכה על בניה", אם אמא רחל בוכה אז צריך לקום חצות ולבכות יחד עם אמא, צרף להשתתף עם הבכיה שלה, אמא בוכה על שש מיליון שנהרגו בשואה, אמא בוכה על כל ההרוגים של כל יום, אמא בוכה על הנשמות שיחזרו בתשובה, איך אפשר לדעת שאמא רחל בוכה בחצות לילה ולעשות דברים אחרים בזמן הזה?! רחל זה השכינה הקדושה! לא מתאים לך להשתתף עם רחל? לא מתאים לך להשתתף עם הבכיה שלה? אדם צריך שיהיה לו טיפת לב יהודי, טיפת הרגשה.

בחצות לילה כולם בוכים, כל העולם בוכה, הכוכבים בוכים, המזלות בוכים, כולם בוכים עם רחל, עם השכינה. מסופר על ר' זושא מאניפולי שלעת זקנתו ראה שהוא כבר חלש ולא יכול לקום בחצות לילה, ולכן הודיע שהוא כבר לא יגיע לבית הכנסת, ובכל זאת בשעת חצות שוב ראו אותו בבית הכנסת. שאלו אותו "למה באת, אמרת שאתה חלש?" אמר להם: "הזקנה בוכה, מה אני יכול לעשות, הזקנה בוכה, רחל בוכה, הבכיות שלה לא נותנות לי לישון". וכשאנחנו נותנים כח לשכינה, בוכים עם השכינה הקדושה, בוכים יחד עם רחל אימנו, היא תתן לנו הכול, היא תשמור עלינו כל היום. רחל שולטת על כל העולם, על כל האוצרות, היא רק רוצה לראות מי בוכה איתה, היא רק רוצה לראות מי משתתף עם הצער שלה. ושאדם אומר תיקון חצות, יושב על הארץ, לוקח חתיכת נייר, מדליק אותו, שם איזה טיפת אפר על הראש, אזי האפר הזה ממתיק ממנו את כל הדינים".

מסירות נפש, היסוד והסוד של היהדות. אומר המהרש"א הקדוש: יש אומנם הקונה את עולמו בשעה אחת, אך גדול מזה מי שקונה את עולמו בהרבה שנים של עבודה ממושכת, של מאמץ, של מסירות נפש לה'.

כי האדם עץ השדה

גם העץ עושה מסירות נפש. העץ נלחם נגד כוח המשיכה של כדור הארץ!

"הוא מחובר לארץ, השורשים מנסים למשוך אותו למטה, הארץ רוצה למשוך אותו אליה, והוא עושה הפוך! לוקח את הארץ ומעל אותה למעלה. יונק ממנה ועולה למעלה! וככה האדם. נמצא בארץ, על הקרקע, שזה דבר נמוך, והוא מנצל את הכוחות שיש בארץ, הוא לא מוותר עליהם אבל גם לא נופל בהם, אלא מתעלה וצומח ומגיע לגובה.

עצמו הוא אגואיסט ואנוכי, אין בו תועלת וצורך בעולם הזה, שמהותו ותכליתו חסד ונתינה. מי שנותן, מי שמתחסד, מי שאחרים תלויים בו וזקוקים לו, מקבל מהקב"ה תוספות חיים, אף על פי שמזמן היה צריך לעזוב את העולם. יהודי שתלויים בו, נשאר כאן לחיות, כי יש לו תכלית למלא את חסרונו של אחיו, בניו וידידיו. אני שמעלק'ע, יהודי פשוט שהוטלה עליו משימה פשוטה, לגדל את בני החולה ולהניח לפנות בוקר את צנצנות החלב והלבן לתושבי השכונה, בני זקוק לי, והתינוקות בשכונה זקוקים לי. זה משמח אותי, מאד משמח אותי, וכמובן מוסיף לי אריכות ימים."

צידקי ליטף את ראשו של שמעלק'ע. "דע לך ידידי הקטן, מרבית ימי עברו עלי כאן כחלבן בירושלים, עברנו כאן מלחמות, רעב, מחלות, רדיפות, אבל לא נכנעתי, הבאתי חלב באש ובמים, ובני מעולם לא סבל חרפת רעב. תמיד ידעתי שהקב"ה מעמיד אותי בנסיון עם בני החולה, נסיון מתיש, לפעמים מייאש, לפעמים זה גורם לבכי ללא הפסק. אבל כשאתה מבין שזה נסיון, אתה אוסף את הדמעות, מנשק אותן אחת אחת ושומר אותן כסנגוריות ליום הדין... אני מאד מקווה שלא העצבתי אותך שמעלק'ע יקירי?"

"לא חלילה", ענה הילד, וניגב דמעת בדולח קטנה שנצצה לה מקרני השמש הראשונות של הבוקר.

לימים הפך שמואל בונים חייקין לאחד מראשי הישיבות ומגדולי התורה שבדורו. "הרבה תורה קיבלתי מרבתי", נהג להתרגש בשיחות המוסר שלו, "אבל דמעת הבדולח הקטנה שנשרה ממני באותו בוקר בזכות צידקי החלבן, חרתה בי את התורה הנעלית מכל".

(מתוך סידרת ספריו של הרב יעקב (קובי) לוי)

שבע בבוקר, סמוך לשער העגלונים, ואז אזר שמעלק'ע אומץ לשאול את שאלת המחץ שלו: "רציתי לשאול אותך שאלה נורא חשובה". "בבקשה", האיר צידקי פניו לילד. "אמור נא לי צידקי החלבן, למה אתה עובד כל כך קשה, אתה כבר איש לא צעיר... יש לך אפילו מקל סבא, ואני רואה שקשה לך מאד עם הצנצנות והמדרגות".

צידקי לקח נשימה ארוכה, לפת את מקלו בשתי ידיו, והביט לעברו של שמואל בונים במבט אוהב. "אתה שואל אותי שאלה של חיים חביב שלי. אבל אם שאלת אענה לך בשמחה. אתה יודע שמעלק'ע, יש לי בן. הוא לא ילד כמון, הוא בן 75. כן, הוא קצת ילד, הוא מאד חולה, הוא לא מתפקד. אף פעם הוא לא תיפקד. הוא נולד חולה. אני צריך להאכיל אותו, להשקות אותו, להלביש אותו, לשחק איתו, לשמח אותו, וכמובן אני צריך לפרנס אותו. עד לפני 30 שנה עזרה לי אשתי עליה השלום לטפל בו, אבל עכשיו נותרתי לבד במצווה הזו. כל הכוחות המעטים שנותרו בי פועלים בשבילו, שתהיה לו שמחת חיים... הוא יקר לי. זה בני יחידי. נכון, אין לי ממנו נכדים וגם לא יהיו לי נכדים ממנו. הדור שלי מסתיים בו. לו אין המשך, אבל הוא עבירי בן ונכד, והוא האור שלי, ואני האור שלו".

שמעלק'ע הביט בעיניו החקרניות בצידקי החלבן, ולא האמין למשמע אוזניו... אבל הנה ממילה למילה, ממשפט למשפט, צידקי החל לרקום לו את תשובת התשובות לשאלה שבערה בו.

"שמעלק'ע יקירי, אתה ילד קטן, אבל נבון מאוד. ואני רוצה לספר לך מה שלימדוני רבותי במהלך השנים. יהודי איננו חי בשביל עצמו. מי שחי בשביל

תפלה

שידוע שהם מטהרים את הראיה, כמו נרות חנוכה, ואותיות קדושות של ספר תורה, ופנים של צדיקים, ואתרוג של ארבעת המינים וכל דבר נוסף שיש בו את הסגולה הזו. אני רוצה להיות טהור עיניים כמו דוד המלך, תעזור לי אבא.

ריבוננו של עולמו תציל אותי מנסיונות עם העיניים כי אני כל כך חלש. ואם אני כבר בתוך נסיון, תן לי כוח לעמוד בו, תזכיר לי אבא שאני לא לבד, שאתה תמיד איתך, שתמיד אפשר להרים ראש ולבקש ממך: תשמור עלי אבא כי אני בסכנה, תהיה איתי אבא כי אני צריך שמירה.

כיוון אפשרי כי כשרואים משהו המחשבה מיד נמשכת אחריו ומתחילה שרשרת של מחשבות ומי יודע לאן זה יכול להגיע.

ריבוננו של עולמו! זכה אותי לעשות מסירות נפש על העיניים ולראות רק טוב בכל אחד מישראל. להתרגל לחפש את היופי שבאדם, את המעלות שלו ולא כמו היום שאני מהר מדי מגלה את החסרונות.

ריבוננו של עולמו! זכה אותי לטהר את העיניים מכל הלכלוך שנדבק בהם מאז שנולדתי ועד היום. שאזכה להביט כמה שיותר בדברים

ריבוננו של עולמו! זכה אותי לעשות מסירות נפש על הראיה. כי הכל מתחיל מהעיניים. כי כל כך הרבה תלוי בעיניים. זכה אותי אבא לנצל את כל אותם רגעים שבהם אפשר לעצום עיניים ולדבר איתך. אפילו בלב. כמו למשל כשאני ממתין שיהיה מנין כדי להתחיל בתפילה ובמקום להביט בנכנסים וביוצאים, לעצום עיניים ולהיות איתך. ויש עוד כל כך הרבה רגעים כאלה במשך היום.

ריבוננו של עולמו! זכה אותי לעשות מסירות נפש על העיניים. ובכל רגע שאני יוצא "החוצה", תעזור לי לזכור להשפיל מבט ולא להסתכל לכל

שמעלק'ע!
מנחם אזולאי

תרומות ניתן להעביר לת.ד. 57943, ירושלים - או לחשבון בנק הדואר 20685668. כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לקבל את הגיליון בדואר אלקטרוני ע"י שליחת מייל לכתובת: r.m.azolai@gmail.com

בנושאי הקדשות ו/או הנצחות נא לפנות לטל. 03-9339013; 050-4139631 * בשאר נושאי העלון ניתן לפנות לטלפון: 02-5374711; 050-4181488**

טובה נסיעות לציונו הקדוש של מוקד כל הישועות **רבי נחמן מברסלב זיע"א טל. 02-5374711, 050-4178148** (אזולאי)